GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **Nro. 91.** 12. Sierpnia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Ze Lwowa.* —

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiący

Okólnik.

Że bieg poczty listowey między Lwowem a Brodami pomnożony został.

N. Pan naywyższą uchwałą z d. 10. Maia r. b. zezwolić raczył, aby poczta listowa dotąd na tydzień trzy razy między Lwowem a Brodami idąca, w każdym tygodniu o dwa biegi pomnożoną została; w skutek czego poczta listowa pięć razy w tygodniu ze Lwowa do Brodów odchodzić i tyleż razy z tamtąd do Lwowa przychodzić będzie.

To nowe postanowienie w następności Dekretu wysokiey Kamery nadworney z d. 19. Maia r. b. do liczby 19741 z tym dodatkiem dla powszechney ogłasza się wiadomości, że takowe od d. 1. Sierpnia r. b. do skutku przychodzić będzie.

(*Podpisy.*)

— *Z Wiednia d. 2. Sierpnia.* —

NN. Cesarstwo po dziesięciodniowym pobycie w zamku Stra, odprawili w d. 26. Lipca rano w towarzystwie Arcy-Xiążąt Franciszka Karola i Reinera i ich dostoynych Małżonek wiazd swóy do Wenecyi przy odgłosie dzwonów, huku dział, i pod zasłoną mnóstwa bisionów, gondołów i innych okrętów; pomimo nieprzyiemnego powietrza, powitani byli z serdeczną radością od nadzwyczayney liczby ludu. Jey Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiężna Maryia Ludwika, Xiężna Parmy, iuż była ziechała wprzód wieczorem do Wenecyi.

Wiazd ten, który, iak wiadomo, stosownie do dawnieyszego rozporządzenia miał w d. 25. Lipca nastąpić, dla czego N. Pan w dniu wspomnionym wyiechał był ze Stra do Fusiny, dokąd cały Dwór przybył o godz. 5 wieczorem, z powodu niepogody został na dzień następuiący odłożony i NN. Cesarstwo z Arcy-Xiążętami i Arcy-Xiężniczkami nocowali w Mestre.

NN. Cesarstwo przybywszy do wschodów ogrodu pałacu Królewskiego, przyięci przez wszystkie tamże zebrane Władze zostali do przygotowanych dla siebie pokoiów odprowadzeni, poczem raczyli się ukazać z różnych balkonów zgromadzonemu na placu Śgo. Marka ludowi, który na widok swoiego Monarchy i iego dostoyney Małżonki mocną okazywał radość. Wyższe Władze woyskowe miały po stole posłuchanie.

Arcy-Xiążę Franciszek Karol ze swoią Małżonką zwiedził po południu kościół Śgo. Marka, podziwiał się koniom na facyiacie wspomnionego kościoła wystawionym, które w skutek zwycięzkiego C. K. oręża z Paryża zwrócono, poczem udał się do *Giudecca*, gdzie oglądał kościoł Zbawiciela i malowania na ścianie ręki G. Bellina, iakoteż kościoł Śgo. Jerzego, wystawiony przez Palladia, i nakoniec przechadzki w ogrodzie publicznym.

Wiecorem zaszczycili NN. Cesarstwo obecnością Swoią wraz z Xiężną Parmy i Arcy-Xiążętami rzęsisto oświecony teatr *la Fenice*, i opuścili takowy aż po pierwszym akcie opery.

Na wyspie Meleda (w Dalmacyi, obwodzie Raguzańskim) i przyległych dystryktach, iakoteż w samey Raguzie, dały się postrzedź cztery wstrząśnienia ziemi w nocy o godzinie 11 d. 21. Czer: iednakowoż nie pociągły za sobą złych skutków.

Podczas czterdziestego losowania dawnego procentowego długu stanu, przedsięwziętego w d. 1. b. m. w skutek naywyższego Patentu z d. 21. Marca 1818 r. wyciągnięto rzęd 91. Rzęd ten zawiera obligacyie bankowe 5pCentowe od Nru. 50,605 aż włącznie Nru. 82,014 w ilości kapitalney 999,597 ZR. a w procentowey podług zniżoney stopy 24,989 ZR. 55 kr.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Indyie Zachodnie.

Dziennik Angielski: »*Globe* i *Traveller*« donosi: »Przez Gazety Amerykańskie odebraliśmy ważne wiadomości dotyczące się Hayti, które zgadzaią się zupełnie z tem, cośmy iuż powiedzieli o rozpoczęciu na nowo układów względem niepodległości tey wyspy. Prezydent Boyer postanowił, iż nikt z Haycianów nie uda się do Francyi dla układów o niepodległość S. Domingo, dopóki nie będzie pewności, iż zostanie tamże należycie przyięty i poselstwo iego będzie miało skutek. Wezwanie i zapewnienie należyte-

)(

go przyięcia powinno pochodzić od Rządu Francuzkiego. W tey mierze zawiadomiono iuż Rząd Francuzki urzędownie.« — Tenże sam Dziennik ponawia dawnieysze obwieszczenie Kongressu Hayty podnoszące cło na towary Angielskie.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéy.

Gazety Nowo-Yorkskie z d. 20. Czerwca donoszą: »W d. 4. t. m. mieliśmy tu straszną burzę z deszczem, trwaiącą 12 godzin; powywracała ona drzewa z korzeniem i kilka okrętów w zatoce zerwała z kotwicy. Ta sama burza panowała w Washingtonie i Filadelfii, a w ostatniem mieyscu spadł wielki śnieg, rzecz niesłychana w tey porze roku. W Norfolk trwała taż burza 24 godzin bez przerwy; na brzegach północnéy Karoliny rozbiło się 25 okrętów. Od tego czasu mamy nieznośne gorąco. W d. 7. okazywał ciepłomierz w Filadelfii 29 stopni Reaumura. — Od kilku dni iest wielki handel między Baltimore i Hawanną. — Listy z tamtąd wyrażaią obawę o utrzymanie spokoyności na wyspie Kubie. — Jenerał Lafayette przybył do Pittsburga d. 30. Maia i był z wielką uroczystością przyięty. Spodziewaią się go w Albany d. 11. Czerwca, zkąd uda się lądem do Bostonu. — Były Wice-Prezydent Ziednoczonych Stanów Tomkins umarł w d. 11. Maia w dobrach swoich w Państwie Izlandyi.«

Ameryka Hiszpańska.

Sprawuiący interesa Angielskie w Kolumbii, Pułkownik Campbell, przedstawiony był w d. 3. Maia w Bogocie Wice-Prezydentowi Władzy Wykonawczey przez Ministra Spraw Zewnętrznych.

Dla wzmocnienia siły Braziliyskiey w Monte-Video posłano z Rio de Janeiro 1800 ludzi i kilka okrętów woiennych. W d. 13. Maia dowiedziano się w Rio, że były niegdyś Oficer Hiszpański Fructioso Ribeiro, który niegdy służył pod Artygasem, zbuntowawszy się z dwoma batalionami załogi Monte-Video, blisko w 700 ludzi, wyciągnął na ich czele, aby wszystkich zbiegow i włoczęgów w nadzieie bogatey zdobyczy do siebie ściągnął. Cała prowincyia Monte-Video iest z tego powodu w obawie. Posiłki te wspierać maią Wielkorządzcę przeciwko Patryiotom, którzy zabieraią się do oblężenia Monte-Video. Kapitan Grenfell w 1200 ludzi wyruszyć miał do Monte-Video. Z tego powodu włożono w Rio *embargo* na wszystkie okręty.

Gazeta Mexykańska: *el Sol* z d. 19. Marca zawiera list Alexandra Humboldta do Prezydenta Vittoria z prośbą, aby przebaczył Pułkownikowi Karolowi Beneskiemu, który wraz z Iturbidem był wzięty w niewolę. P. Humboldt wstawia się za członkiem, którego zupełnie nie zna, a który służył w woysku Pruskim; oyciec w wieku i dwie siostry, którym iego pobyt w nowym świecie zupełnie nie był wiadomy, prosili o życie dla syna i brata. Gazeta dodaie, że życzenia Barona iuż uprzedzone, ponieważ nim ieszcze list iego nadszedł, Benesky iuż był z Mexyku odesłany.

Hiszpaniia.

Podług wiadomości z Madrytu z d. 14. Lipca dał Król posłuchanie pożegnawcze pełnomocnemu Ministrowi Ziednoczonych Stanow, P. Hugonowi Nelson.

Dziennik Rządowy zawiera mianowania Jenerała Porucznika Don Juan Caro (niedawno iako Jeneralny Kapitan z Katalonii do Grenady przeniesiony) na Jeneralnego Kapitana Nowey Kastylyi, a Jenerała Don Pascal Linau na Poddowódcę w teyże prowincyi.

Dwa wyroki Królewskie, dotyczące się kopalni, rozporządzaią, że wyiąwszy sześć, imiennie wykazanych kopalni, z których dochody wyraźnie Koronie zastrzeżone, i Kommissyi długi umarzaiącey przekazane, wydobywanie i ulepszenie wszystkich innych kopalni może być przez Rząd kraiowcom lub cudzoziemcom odstąpione. Wolno iest szukać wszelkiego rodzaiu kruszców lub soli, nawet na ziemi prywatnego, atoli właściciel powinien być należycie wynagrodzonym.

Gwiazda mówi: »Rozmaicie donosiły Gazety o mniemanem obiaśnieniu między dowódzcą Francuzkiey dywizyi okrętów w Kadyxie, Kapitanem Arnous, a dowódzcą Angielskiey fregaty Active, Kapitanem Rodney. List z Kadyxu z d. 26. Czerwca donosi nam tylko, że Active, należąca do Angielskiego stanowiska przed Lizboną, i z tamtąd do Algieru wysłana, powracaiąc stanęła na kotwicy w zatoce Kadyxskiey w d. 18. Czerwca; że Kapitan Arnous wysłał Oficera ze swoiey dywizyi dla powitania P. Rodney; że między obudwoma przez cały czas pobytu ostatniego naywiększa grzeczność była zachowywaną, i że Active w d. 25. t. m. powróciła do Lizbony.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Nowe Katolickie towarzystwo w Dublinie iest bliskiem utworzenia się. Wydział z 21 Członków ogłosił plan, przez który spodziewa się usunąć wszelkie zawady, zrobione ostatnim aktem Parlamentowym przeciwko utworzeniu się towarzystwa; takowe ma mieć zamiar przez prośby żądać odmian w położeniu Katolików. Każdy Członek wyznania Chrześciiańskiego prawnie w kraiu istniejącego, może być także Członkiem to-

warzystwa. Nie będzie one miało ani szczególnego Wydziału, ni stałych Sekretarzów. Zamiar towarzystwa iest zakładać kościoły i szkoły, zbiiać potwarze, na które Katolicy codziennie wystawieni, i obiaśniać publiczną opiniią. Co się dotycze próśb na następuiące posiedzenie Parlamentu, wprawdzie towarzystwo katolickie nie powinno do tych należeć, atoli ustawy nie przeszkadzaią powszechnym i szczególnym Zgromadzeniom w tey mierze, skoro takowe nie trwaią nad dni 14. I tak Zgromadzenia te, mogą iedno po drugiem w każdem Hrabstwie nastąpić, a ieżli będą dobrze kierowane, dopełnią zamiaru rozwiązanego towarzystwa katolickiego. Członki tego nowego towarzystwa maią zalecenie łożyć wszystkie usiłowania na to, aby żądać po Parlamencie zupełnego i bezwarunkowego zniesienia dotychczasowych ograniczeń Katolików. Dochody katolickie nie powinny być więcey pobierane na zaspokoienie kosztów sprawy uciśnionych Katolików; atoli każdy członek przy wstępie do towarzystwa zapłaci gwineę i tym sposobem zebrana summa ma być obróconą na wsparcie ubogich Katolików.

Dokończenie Zdania Sprawy Wydziału Izby Wyższey o stanie Irlandyi przerwanego w numerze przeszłym:

Mocno nalegano, aby sprawy cywilne i kryminalne, wprowadzane na posiedzenie *Quarter Sessions* były zupełnie od siebie oddzielane, i pierwsze nayprędzey zaspokaione, by w tey mierze zebrani Urzędnicy iak nayspieszniey mogli być rozpuszczeni, miasto, że ich iako przysięgłych i świadków zatrzymuią ze szkodą i pomnożeniem kosztów sprawy. Daley wnoszono iako ulepszenie, że sędziowie pomocnicy (*assistant barristers*) w Hrabstwach, zasiadaiący w Sądzie, niepowinni trudnić się obroną. Urządzenie *civil Bill courts* wymaga ścisłego rozpoznania, i w każdym względzie zdaie się być rzeczą słuszną, aby sprawy onegoż pełnione były przez urzędników onemuż właściwych i przysięgłych, lub przynaymniey przez osoby pewnieysze i odpowiedzialnieysze, iak ku temu dotychczas używane. Przeciwko sposobowi, iak sprawy *Custodiam writs* w Sądach wyższych są prowadzone, i przeciwko samym sprawom czyniono mocne przedstawienia i ważne postrzeżenia nad urzędem Podszerifów, n. p. każdy Podszerif powinien mieć w swoiem Hrabstwie regularne bioro, gdzieby go w pewnych godzinach zostać można; mianowanie tegoż zależeć powinno od zatwierdzenia na ostatku zarządzaiącego Sędziego przysięgłych; powinien ón prawnie dłużey iak rok swoy urząd sprawować, i *Execution writs* niepowinna być nikomu innemi powierzana tylko urzędnikom Szeryfa. Przeciwko zarządowi sądownictwa przez Magistraty w miastach, zaszło więcey zażaleń, iak przeciwko urzędnikom w Hrabstwach, a pobieranie cła i użycie wpływaiących pieniędzy wymaga śledztwa i ulepszenia. Potrzeba także osobom, które maią prawo do osiągnienia swéy wolności uczynić przeszkody. Środek, iaki przeciwko temu pozostaie, mianowicie udać się do *Kings Bench*, uważaią za długi i kosztowny i tego są zdania, że prawa i sprawiedliwość, tylko wtedy mogłyby być należycie wykonywane, gdyby ci, co nie w stanie usprawiedliwić się z tego, że niedali posłuchania, zapłacili podwoyne lub potroyne koszta. Chociaż Wydział z tych samych powodów z iakich, względnie cywilnych własności na których zbywa Katolikom, przestawał iedynie na zasiąganiu wiadomości, iakoteż, że względem praktycznego skutku teraźnieyszego stanu wolności wyboru, tylko na udzieleniu otrzymanych zeznań ograniczał się, iednakowoż uważa za potrzebę nadmienić, iż także przy teraźnieyszey własności ustaw, byłoby rzeczą słuszną przedsiewziąć obszernieysze i skutecznieysze środki przeciwko zmyślonym i zwodniczym kwalifikacyiom. Zalecano surowo, aby w celu zaradzenia naywiększéy nędzy pomiędzy uboższą klassą, iesli nie drogą prawną (przeciwko czemu wiele się da powiedzieć) przynaymniey przez zbieranie i podział ofiar dobroczynnych mieć staranie o starych i chorych. Oprócz tego doradzano wspierać wychodztwo, ułatwić ze strony Rządu wywoź dzieł publicznie za użyteczne uznanych, rybołostwu nadać więcey rozciągłości, polepszyć stan domów roboty i instytutów obłąkanych, *Manor Courts* uregulować lub znieść, ustanowić konwenty kościelne (*vestries*) i przedsiewziąć odmiany w niższem zarządzie sprawiedliwości. W tym względzie i innych przedmiotach odsyła Wydział do protokułów, gdzie pod różnemi tytułami spisu można znaleść, co potrzeba. Szczególniey cieszy się Wydział, że według zgodnych zeznań tylu świadków, różne środki, przedsięwzięte niedawno do ulepszenia stanu Irlandyi bardzo pomyślny miały skutek. Do tego należą: Zaprowadzenie straż policyynych i Konstablow, rewizyia Magistratów, iak dalece się powiodła, zgromadzenie Urzędników na ściśleysze posiedzenia, Zarząd sprawiedliwości przez sędziów pomocnych, odmiana w mianowaniu Szeryfa od łat kilka zaprowadzana, publiczne dzieła przez Władze wykonawczą przedsięwzięte, odmiana w systemacie ustaw względem palenia wodki i ogólnego poboru dochodów, zniesienie wszystkich stałych podatków iakoteż podatków związku i ułatwiony handel. — Wszystko to przyczyniło się, nie tylko do oddalenia zażaleń lecz i do polepszenia stanu kraiu. Zmiana dziesięciu, zaszła stosownie do ustaw zapadłych na dwóch ostatnich posiedzeniach parlamentowych

tak raptownie postępowała, i tak dobroczynnie skutkowała, iak tylko wśrod owczasowych okoliczności spodziewać się można było, i potym ważnym środku słusznie naywiększych korzyści można się na przyszłość spodziewać. Przywrócenie spokoyności w kraiu dozwoliło nadać rozciągleyszą wolność wprowadzania różnych gałęzi wyrobów fabrycznych, i iesli nieprzerwanie trwać będzie, tedy spodziewać się każe, że przez zatrudnienie uboższéy klassy ludu oddalonemi będą nazawsze główne powody do zaburzeń.

Mówią tu o towarzystwie, które złożyć miało 200000 funt. szterl. w celu założenia linii telegraficzney między Liwerpolem a innemi wielkiemi miastami handlowemi.

Wyspy Jońskie.

Podług uchwały parlamentowéy iest teraz w obiegu moneta Angielska na wyspach Jońskich, i podług ogłoszoney taryfy służy za wzór wszystkiey monecie Jońskiey.

Francyia.

Król Jegomość rozkazał pod d. 20. Lipca b. r. utworzyć w Paryżu centralny instytut wyższych nauk duchowieństwa, (*une maison centrale de hautes études ecclésiastique*) aby w kościele Galikańskim ów skarb uczonych wiadomości, iak i z dawnieyszych czasów oddziedziczył i na przyszłość zachować. Do tego instytutu będą przyymowani tylko ludzie po ukończonym filozoficznym i teologicznym kursie i święceniu, wybrani i uznani za godnych tego przez Biskupów dyiecezalnych. Zatrudnieniem ich będzie bronić publicznie zasad w Sorbonie w obecności professorów i doktorów fakultetu teologicznego Paryzkiego. Naczelnikami tego instytutu mianowani są na przełożenie Kommissyi przez Króla wybraney, iako to: Kardynał Xiążę de la Fare, Arcybiskup, Sens; Arcybiskup Paryzki i Besançonu; były Arcybiskup Toulouzki, Bovet; Biskupi Montpellierski, Amieński, Vivierski; Opat Desjardin, były Jeneralny Wikaryiusz Dyieceżyi Paryzkiey; Opat Burnier Fontanes, Senior teologicznego fakultatu Paryzkiego; Opat de la Chapelle, Dyrektor spraw duchownych i Opat Auge były wielki Wykaryiusz.

Gwiazda z d. 22. Lipca zawiera co następuie: Założenie obozu dla ćwiczeń woiennych w Bajonnie i Peripignan zdaie się być pewne. Minister Woyny po przeglądzie piechoty czynić będzie obroty z dwiema dywizyiami woyska, obozy te tworzące. Obozem pod Bajonną dowodzić będzie Hrabia Pelloport, a obozem pod Perpignan Jenerał Porucznik Hrabia d'Alton; pierwszy będzie miał pod swemi rozkazami Marszałków polnych d'Auremonta i Zapffel, drugi Marszałków de la Tour-Dupin i Balthazar. Oboz pod Bajonną składać będzie część woyska tworzącego 10 i 11 dywizyią woyskową, (Toulouzką i Bordeaux.) Oboz pod Perpignan obeymować będzie woysko dywizyi wschodnio Pireneyskiey i część dywizyi dziewiątey (Montpellierskiey). Sądzą, że obroty rozpoczną się w pierwszych dniach Września a skończą się około połowy Października. Minister Woyny z obozów pod Bajonną i Peripignan powróci do Paryża przez wschodnie Departamenta, i obeyrzy załogi Strasburgską i oboż pod Lunewillem.

W d. 15. Lipca było pierwsze posiedzenie Rady nowey szkoły handlowey Paryzkiey. Hrabia Chaptal przewodniczył teyże, w mocney przy téy sposobności mianey mowie, przypisywał pozostanie się Francyi w handlu świata, okoliczności, iż od dawna rzemiosło i uprawę roli iako podłe zatrudnienia uważano.

Intendent woyskowy Sicard zawikłany w sprawę Ouvrarda przewieziony iest z Conciergerie do szpitala na przedmieściu Poissonière.

Zjednoczone Niderlandy.

W d. 20. Czerwca ziechał Następca Tronu do Bruxelli, gdzie Jego Królewic. Mość do d. 29. bawić zamyśla.

Włochy.

Jenerał iazdy Baron Frimont Xiążę Antrodoco przybył z Neapolu do Florencyi i zabawiwszy cokolwiek udał się w dalszą podróż do Lombardyi.

Przechod C. K. Austryiackiego woyska powracaiącego z Sycylii do Państw Cesarskich miał nastąpić przez Florencyią w d. 21. Lipca, i pierwsza kolumna tegoż miała stanąć d. 18. wspomnionego miesiąca w Siena.

Królestwo Oboiéy Sycylii.

Królestwo Ichmość Oboiey Sycylii przybyli znowu do Neapolu w d. 17. Lipca z podróży do Medyiolanu przedsięwziętey. Ministrowie Stanu Kawaler de Medici i Margrabia Ruffo byli w orszaku Królestwa. Wieczorem przepysznie miasto oświecono.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.